

Arkæologisk forundersøgelse af større arbejdsstracé forud for anlæggelse af støjvold nord for motorvejen ved Ringsted. Sagsarealet, der befinder sig på matr. 78f & 78g m.fl. af Benløse Sogn, Ringsted Herred, er opgivet til ca. 20.000m².

Forundersøgelsen blev foretaget i to etaper henholdsvis d. 18. maj og d. 3. juni 2009.

SVM 01255D01. Den vestligste del af arbejdsstracéet set fra øst om morgenen d. 18. maj 2009. I baggrunden skimtes afkørsel 36 ved Ringsted.

Indhold

Resumé.....	2
Årsag og evt. sagshistorie	2
Deltagere	2
Lokalisering og topografi.....	3
Indmåling	4
Iagttagelsesforhold	4
Metode og beskrivelse	4
Fundtyper og evt. datering	5
GIS og data.....	6
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	7
Anlægsliste.....	8
Fundliste.....	8
Fotoliste.....	8
Tegningsliste	8

Bilag 1: Oversigtstegning.

Bilag 2: Oversigtsplan med tilhørende 12 deltegninger i fast målestok (1:200).

Bilag 3: Arbejdsfotos på ark (i alt 16 stk.).

Resumé

Kortvarig prøveundersøgelse foretaget over to dage på et omkring 20.000m² stort areal umiddelbart nord for motorvejen ved Ringsted. På arealet skal anlægges støjvold som del Ringstedes Kommunes lokalplan nr. 215.

Vi gravede over to omgange, med ca. 14 dages mellemrum, en fire meter bred og ca. 700 meter lang søgegrøft op gennem det centrale område for støjvoldsbyggeriet. At grøften fik denne bredde skyldes, at der på dette sted skal etableres en muldafrømmet og stenfunderet kørevej med plads til kørsel med de større entreprenørmaskiner m.v.

Vi registrerede især i den vestligste del af arealet en del gamle vådbundsområder, hvoraf der flere steder kunne registreres skallag bestående af mindre snegle og muslinger. Desuden fandt vi en del drænføringer fra nyere tid, men ingen nedgravninger af forhistorisk karakter kunne erkendes.

Årsag og evt. sagshistorie

Forundersøgelsen er forårsaget af, at der på sagsarealet skal bygges støjvold og stianlæg m.v. som del af Ringsted Kommunes lokalplanområde 215.

Øvrige oplysninger i sagen findes på Sydvestsjælland Museum under journal nummeret 01255.

Deltagere

Ved gravningen af søgegrøften både d. 18. maj og fortsættelsen d. 3. juni 2009 deltog Stud. Mag. Klaus S. Hvid og arkæolog Henrik Høier, hvor sidstnævnte fungerede som daglig udgravningsleder. For den maskinelle del af arbejdet stod maskinfører Henning Sørensen og placeringen af selve søgegrøften blev på stedet aftalt i samråd med formand Jan Hansen, begge fra firmaet Henning Nørgård, Århus.

Indmåling

Indmålingen af vore udsatte 20 målepunkter blev indmålt med GPS af landmåler Bo Jensen henholdsvis onsdag d. 20/5 (de ni første) og de resterende sidste 11 punkter torsdag d. 4/6 2009. Dette indmålingsarbejde må betragtes som værende meget nøjagtigt, dvs. med maksimalt kun ganske få centimeters unøjagtighed.

Højdemæssigt ligger de indmålte 20 punkter mellem kote 39,028 og 39,972 meter over D.N.N.

Iagttagelsesforhold

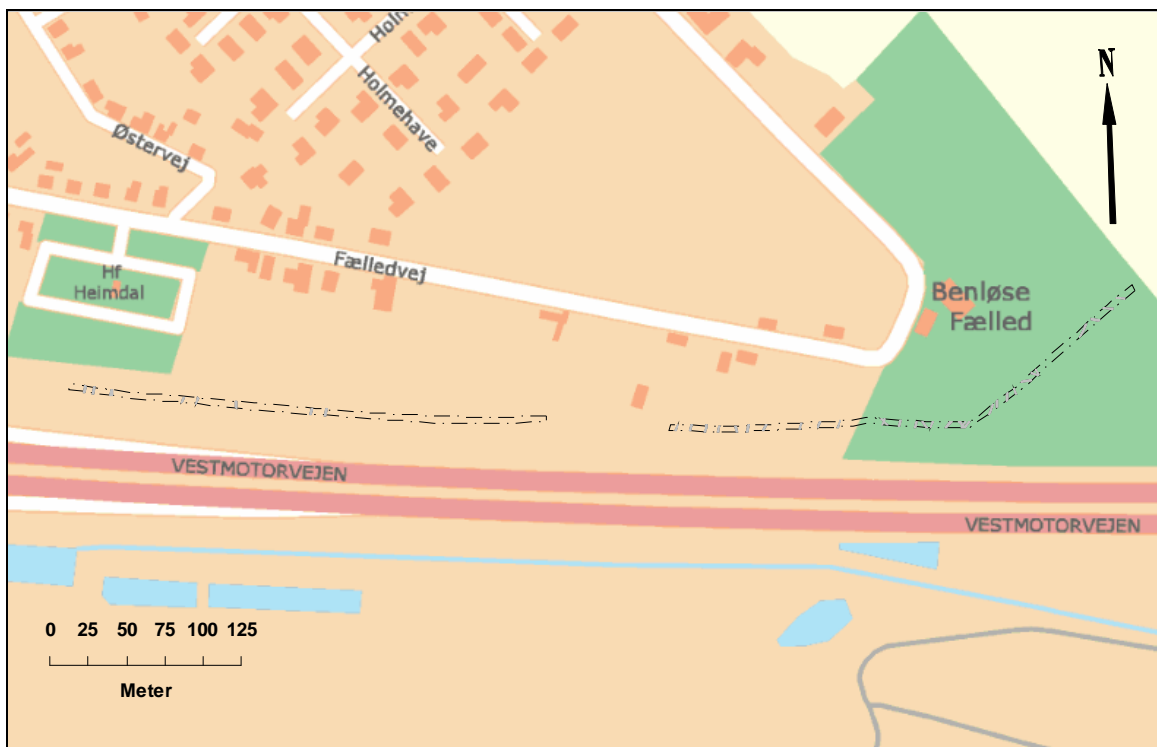
Mandag d. 18. maj 2009 havde vi tørt og meget lunt forårsvejr. Især hele formiddagen var det solrigt og meget varmt. Senere på dagen blev det dog lidt mere skyet.

Med hensyn til de arkæologiske iagttagelsesforhold var vejret denne dag derfor meget fint.

Samme forhold gælder omtrent for d. 3/6, idet vejret her først var regnfuldt men senere klarede det op og blev solrigt og ret varmt om eftermiddagen.

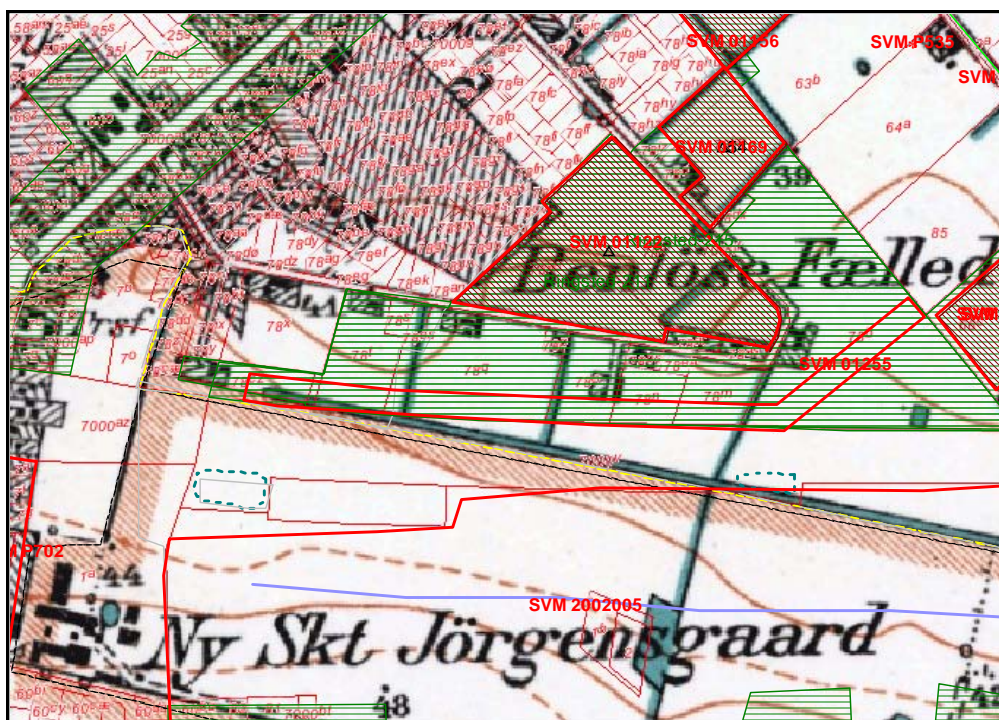
Metode og beskrivelse

Da vi ankom til sagsarealet om morgenen d. 18. maj var selve støjvoldsforløbet afsat med træstokke med rød top. Vi afsatte en flugt i en afstand af 13 meter fra den sydlige kant (højfod) af støjvolden, hvilket vil sige omtrent midt i den kommende støjvold. Begyndende helt mod vest gravede vi en ca. fire meter bred og ca. 300 meter lang søgegrøft med en større gravemaskine påmonteret en to meter bred planérskovl (rabatskovl). At vi gravede en så bred grøft skyldes, at der alligevel skulle graves en sådan, som efterfølgende skal anvendes som kørevej i forbindelse med muldafrømningen m.v. af det øvrige støjvoldsforløb. Vi gravede de første ca. 300 meter, dvs. på matriklerne 78c, 78f og 78q og stoppede ved 78o, da der på denne grund findes en mindre nåletræsplantage omkring ejendommen. Dette er grunden til "opholdet" i søgegrøften på dette sted (jvf. nedenstående kortudsnit samt bilag 2).

SVM 01255-1. Den gravede søgegrøft indsat på kortudsnit over området.

Baggrundskort kort 25 aktuelt d. 22/6 2009. © KMS.

SVM 01255-1. Sagsarealet indsat på "Det Lave Målebordsblad" fra ca. 1920. © KMS.

Vi fortsatte grøftegravningen ca. 14 dage efter d. 3/6 2009 på den modstående del af granplantagen, og gravede den resterende del af søgegrøften, dvs. resten af forløbet langs motorvejen og derefter mod NØ.

Deltagere ved undersøgelsen var denne dag ganske den samme som d. 18. Maj nemlig: Klaus S. Hvid, Henning Sørensen og Henrik Høier.

Grøften endte med at blive ca. 700 meter lang, hvilket svarer til en undersøgelsesprocent på ca. 14 % i forhold til de opgivne 20.000m².

Rent metodisk afgravede vi muldlaget lagvist indtil der fremkom ren undergrund/råjord. "Opholdet" i grøften skyldes som allerede nævnt træbeplantning. Der fremkom kun nedgravninger i undergrunden af recent karakter – drænføringer af varierende orientering og bredde samt mindre områder med spor af gl. vådbund (jvf. anlægslisten og bilag 2).

Vi registrerede intet arkæologisk fundmateriale ved dette arbejde.

På vore arbejdstegninger er tillige påført oplysninger omkring muldlag, undergrund samt diverse øvrige observationer fra grøftegravningen.

Der foreligger i alt 4 sådanne arbejdstegninger på vandfast tegnefolie i A-3 format fra denne forundersøgelse.

Med hensyn til den foretagne indmåling blev som hovedregel nedsat et målepunkt (søm med manilamærke i plastic) for hver 40 meter i søgegrøften, som efterfølgende blev indmålt med GPS af landmåler, således at grøfterne kunne behandles i GIS-programmet MapInfo og derefter indlægges på matrikelkortet (jvf. kortmaterialet ovenfor og bilag 2). Oversigtsplan af søgegrøften og deres nøjagtige beliggenhed kan ses i bilag 2, der indeholder dette materiale i fast målestoksforhold (1:200). For dette MapInfo-arbejde stod Klaus S. Hvid.

Fra undersøgelsen foreligger 16 digitale arbejdsfotos (jvf. fotoliste nedenfor & bilag 3) samt håndskrevne dagbogsnotater.

Rapportmaterialet samt vedhæftet komplet kopi af denne rapport i PDF-format er efterfølgende blevet indlagt i Museernes Udgravnings Database (MUD).

Fundtyper og evt. datering

Der blev ved denne undersøgelse intet arkæologisk genstandsmateriale registreret.

GIS og data

Landmålerpunkterne blev modtaget pr. mail i System 34 Sjælland og blev derefter konverteret til KP2000 Sjælland ved hjælp af programmet MIFTrans 2006. Punkterne blev gemt under Z:\Arkæologi\Journal\01255 Benløse Fælded \GIS\Kp2000Sj under navnet "SVM01155-1_KP2000".

Fladetegningerne i 1:100 blev scannet ind, og ved hjælp af Adope Photoshop blev de enkelte søgegrøfter delt op og gemt som PNG-filer under Z:\Arkæologi\Journal\01255 Benløse Fælded\GIS\Kp2000Sj".

I MapInfo blev arbejdsområdet "SVM01255-1_Rentegning.wor" oprettet, og de indscannede tegninger blev åbnet som rastertegninger i PNG-format og derefter orienteret vha. GPS-punkterne. Herefter blev alle anlæg og data på felttegningerne digitaliseret. De anvendte stamtabeller "Anlæg", "Felter", "Muld" og "Undergrund", alle forespørgsler samt arbejdsområder blev gemt i undermappen "Kp2000Sj".

Alle anlæg på felttegningerne blev optegnet med værktøjsknappen "Polygon", og i den tilhørende database "Anlæg" blev følgende kolonnefelter udfyldt: "T" med tegningsnummer, "Type" med typebetegnelse og "SVM" med journalnummeret.

I tabellen "Felter" blev søgegrøfterne rentegnet med værktøjsknappen "Polygon", og her blev grøftnummer og journalnummer indtastet hhv. i kolonnerne "Felt" og "SVM" i den tilhørende database.

I rentegningen blev muldtykkelsen markeret med værktøjsknappen "Symbol", en sort stjerne, og i den forbindelse blev muldtykkelsen indskrevet i den tilhørende tabel.

I rentegningen blev undergrunden ligeledes markeret værktøjsknappen "Symbol", en gul trekant, og samtidig blev undergrundbeskrivelse indtastet.

Der blev lavet forespørgsler på hver enkelt anlægstype, der fremkom ved rentegningen. I dette tilfælde var der kun en anlægstype: "Vandteknisk anlæg" (= dræn).

Herefter blev alle forespørgsler og tabeller med undtagelse af "Muld" og "Undergrund" åbnet, således at der kunne udarbejdes et kortlayout, hvor de forskellige anlægstyper og søgegrøfter kunne angives med forskellige farver. Farvekodningen af de forskellige anlæg kan ses i de medfølgende bilag.

I et nyt arbejdsområde kaldet "SVM1255-1_Grid.wor" blev der oprettet et gitter med fem celler på 80 x 80 meter. Herefter blev hvert gitter underopdelt i to dvs. 80 x 40 meter. Hvert felt svarende til 80 x 40 meter fik et gittertegningsnummer f. eks. GT01. I dette tilfælde blev der nummereret fra GT01 til GT12.

De opdelte celler med tegninger blev udprintet som PDF i fast målestok 1:200 og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01255 Benløse Fælded\GIS"

Herefter blev der oprettet et nyt kortlayout, hvor hele det rentegnede felt, gitteret, en tematisk tegnforklaring, nordpil samt målestok blev sat ind. Dette kortlayout blev også printet ud som PDF og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01255 Benløse Fælded\GIS".

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Indenfor nærområdet til sagsarealet er henholdsvis mod nord og nordøst registreret mange bosættelsesspor og tilhørende grave fra jernalderen i de senere år (eksempelvis SVM 2005103 og SVM 01156 - jvf. kortet side 3).

Mod syd og sydvest er bl.a. ved motorvejsbyggeriet og de tilknyttede støjvolde m.v. udover jernalderbosættelse også fundet aktivitetsspor fra yngre stenalder (bl.a. SVM 2005054 og 2005045).

Skønt vi således ikke kunne registrere forhistorisk aktivitet ved denne undersøgelse, skal det alligevel pointeres, at de nævnte arkæologiske forhold i området gør, at det fremover er nødvendigt at foretage lignende arkæologiske undersøgelser forud for tilsvarende større anlægsarbejder.

Sorø d. 22. juni 2009.

Henrik Høier

Anlægsliste

Identifikation		Data			
Angivelse	Hovedgruppe	Undergruppe	Start Datering	Slut Datering	Fase
1	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nutid	Nutid	

Der blev kun registreret moderne dræn i søgegrøften (39 stk.), der alle fik anlægsnummer 1. Jvf. bilag 1 & 2.

Fundliste

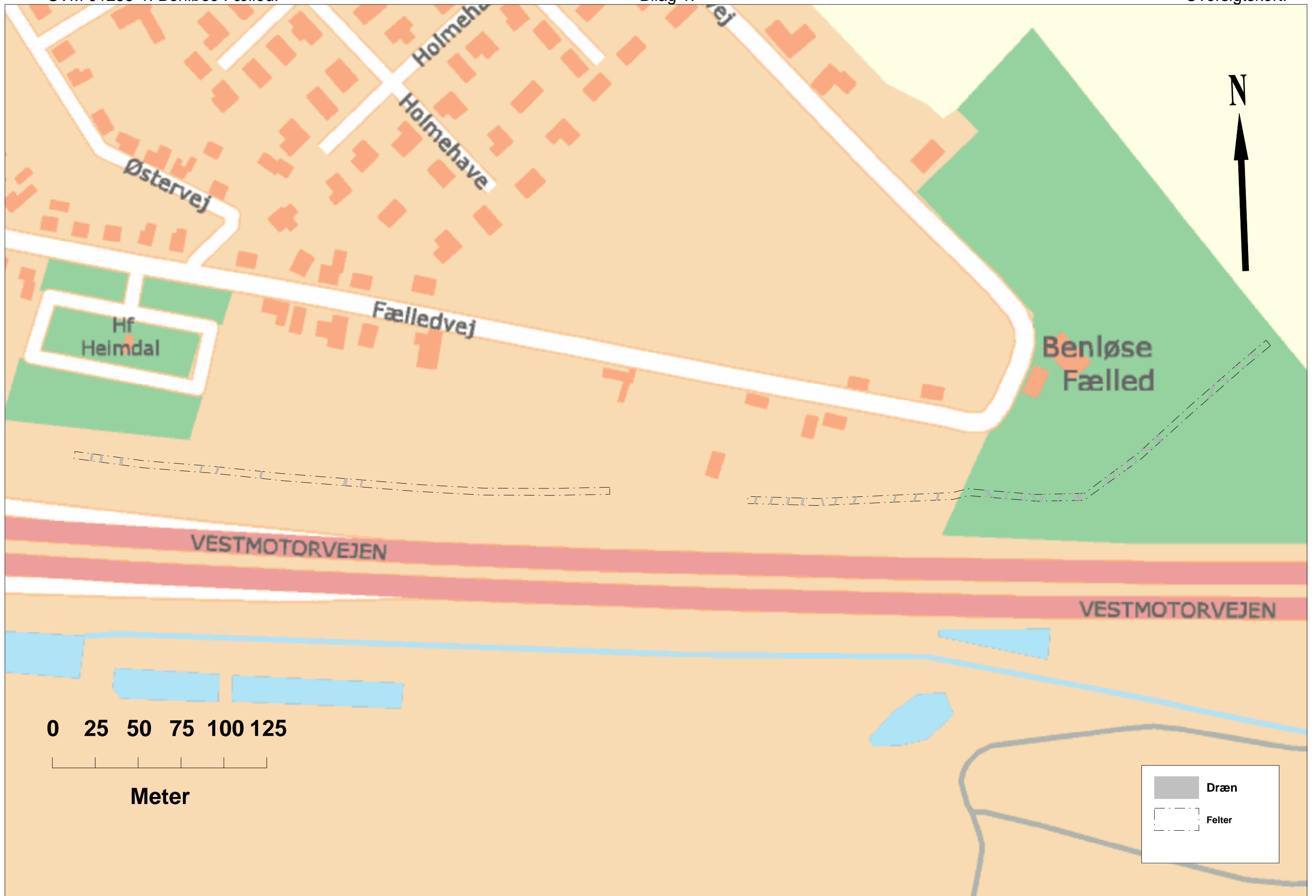
Der fremkom ingen fund af oldtidskarakter ved undersøgelsen. Der blev således ikke hjemtaget fundmateriale fra denne undersøgelse.

Fotoliste

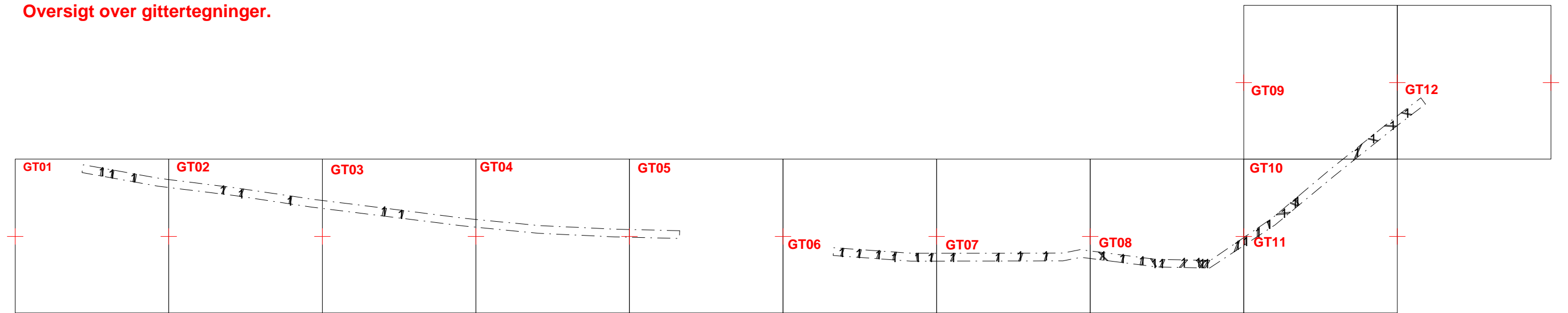
Identifikation		Data				
Filmnr.	Billednr	Motiv	Filmtype	Dato	Fotograf	Vedhæftet
1	1	Den vestligste del af arealet - set fra øst. Til venstre ses trafikken på motorvejen.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	2	Den vestligste del af arealet - set fra øst. Til venstre ses trafikken på motorvejen.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	3	Gravemaskinen starter op helt mod vest. Set fra øst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	4	Klaus tegner ved ejendommen vest for søgegrøften. Set fra nordøst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	5	Klaus tegner ved ejendommen vest for søgegrøften. Set fra øst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	6	Maskinen graver langs motorvejen. Set fra øst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	7	Maskinen graver langs motorvejen. Set fra øst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	8	Den 4-meter brede søgegrøft set fra øst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	9	Den 4-meter brede søgegrøft set fra øst.	Digital	18-05-2009	Høier, Henrik	Ja
1	10	Opstarten af anden etape set fra øst.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja
1	11	Opstarten af anden etape set fra vest.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja
1	12	Opstarten af anden etape set fra vest.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja
1	13	Parti af søgegrøften set fra øst.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja
1	14	Sidste del af sagsarealet - ved støjvoldens drejning mod nordøst - set fra vest.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja
1	15	Sidste del af sagsarealet - ved støjvoldens drejning mod nordøst - set fra syd.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja
1	16	Klaus tegner ved den nordligste del af støjvoldsførøbet. Set fra nord.	Digital	03-06-2009	Høier, Henrik	Ja

Tegningsliste

Identifikation		Data				
Tegningsnr.	Type	Målestok	Beskrivelse	Dato	Tegner	Vedhæftet
1	Plantegning	1:100	Grøft 1	18-05-2009	Hvid, Klaus S.	Ja
2	Plantegning	1:100	Grøft 1	18-05-2009	Hvid, Klaus S.	Ja
3	Plantegning	1:100	Grøft 2	03-06-2009	Hvid, Klaus S.	Ja
4	Plantegning	1:100	Grøft 2	03-06-2009	Hvid, Klaus S.	Ja

Oversigt over gittertegninger.

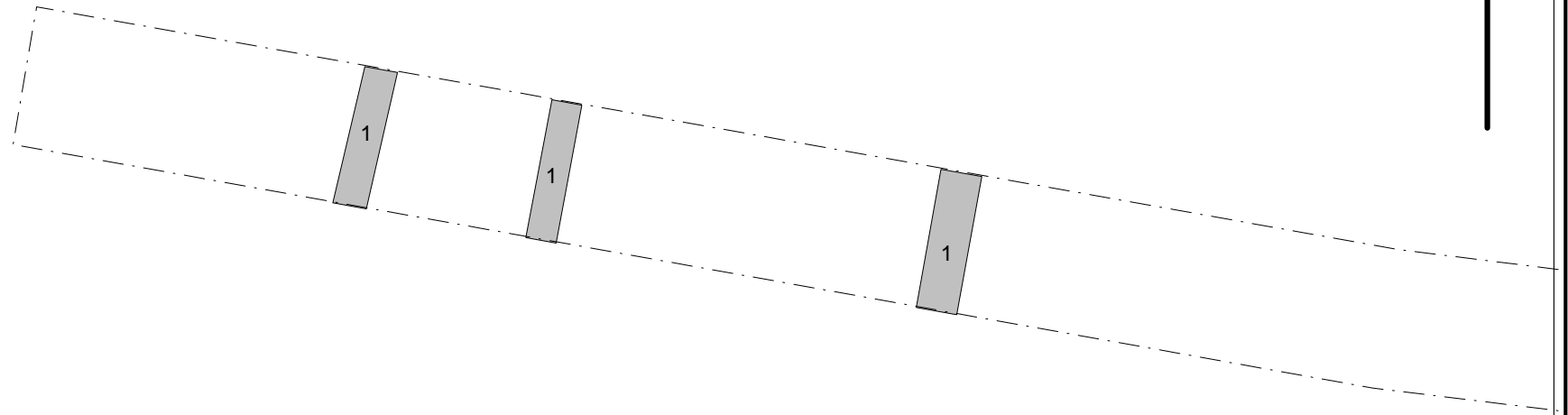

Y: 6147681

X: 487122

GT01

X: 487038

Y: 6147638

Sydvestsjællands Museum

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Benløse Fælled S1
GT01

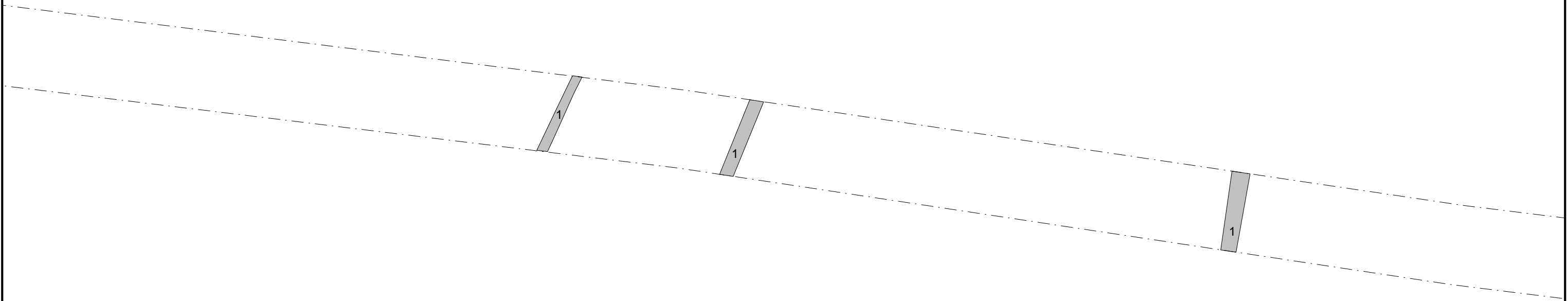
J.Nr. 1255-1
Målforhold: 1:200

Dato: 11.06.2009 / 09:39:29

Init.: KSH

Y: 6147681

X: 487202

X: 487118

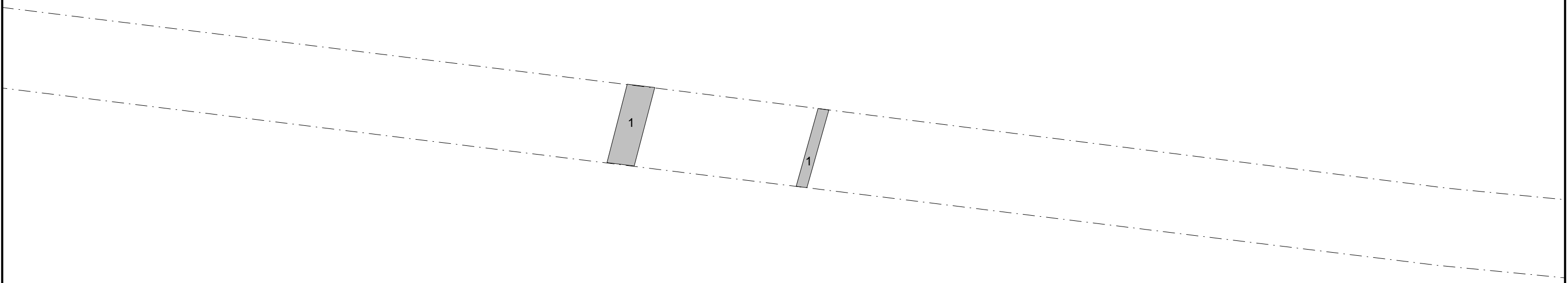
Y: 6147638

Sydvestsjællands Museum		
Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Benløse Fælled S1	J.Nr. 1255-1	
GT02	Målforhold: 1:200	
Dato: 11.06.2009 / 09:40:35	Init.: KSH	

Y: 6147681

X: 487282

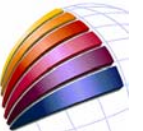
X: 487198

Y: 6147638

Sydvestsjællands Museum

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Benløse Fælled S1
GT03

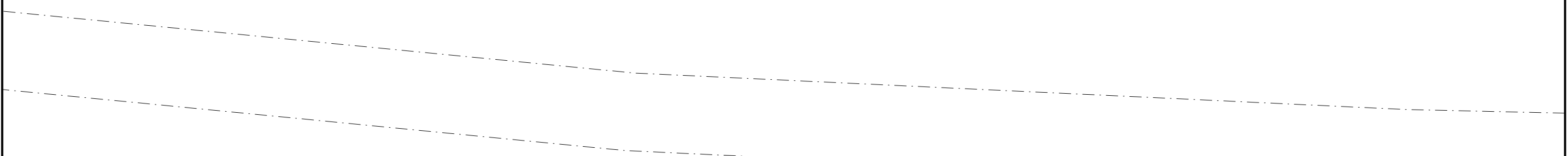
J.Nr. 1255-1
Målforhold: 1:200

Dato: 11.06.2009 / 09:41:46

Init.: KSH

Y: 6147681

X: 487362

X: 487279

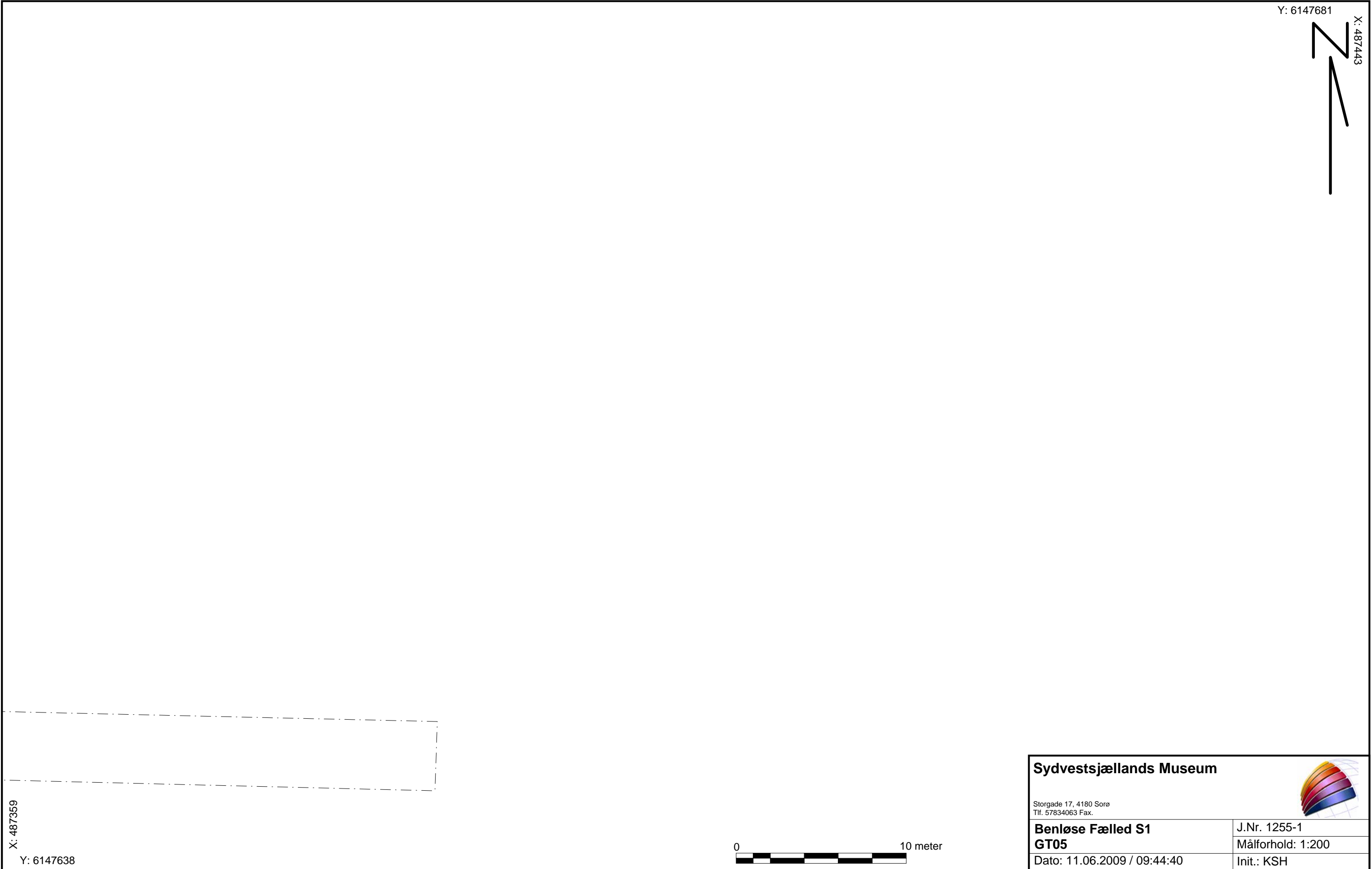
Y: 6147638

Sydvestsjællands Museum		
<small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Benløse Fælled S1	J.Nr. 1255-1	
GT04	Målforhold: 1:200	
Dato: 11.06.2009 / 09:42:55	Init.: KSH	

Y: 6147681

X: 487443

X: 487359

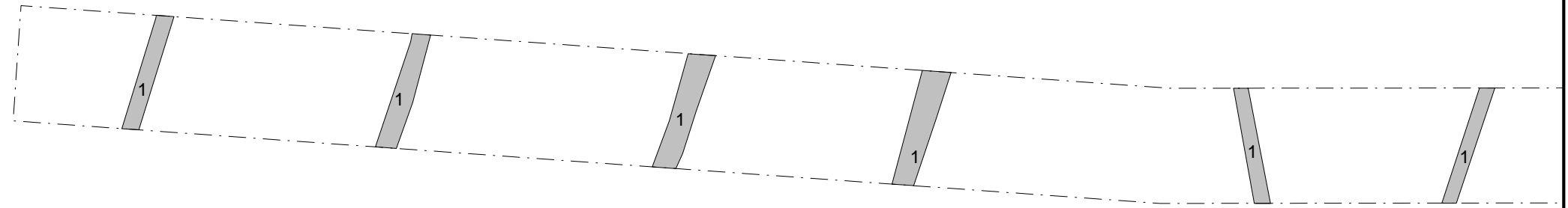
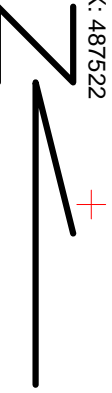
Y: 6147638

Sydvestsjællands Museum		
<small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Benløse Fælled S1	J.Nr. 1255-1	
GT05	Målforshold: 1:200	
Dato: 11.06.2009 / 09:44:40	Init.: KSH	

Y: 6147642

X: 487522

X: 487439

Y: 6147599

Sydvestsjællands Museum

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Benløse Fælled S1
GT06

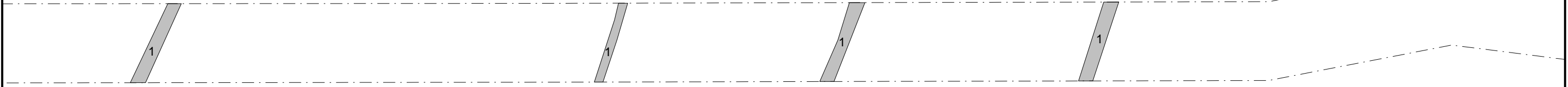
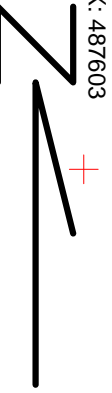
J.Nr. 1255-1
Målforshold: 1:200

Dato: 11.06.2009 / 09:45:53

Init.: KSH

Y: 6147641

X: 487603

X: 487519

Y: 6147598

Sydvestsjællands Museum

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Benløse Fælled S1
GT07

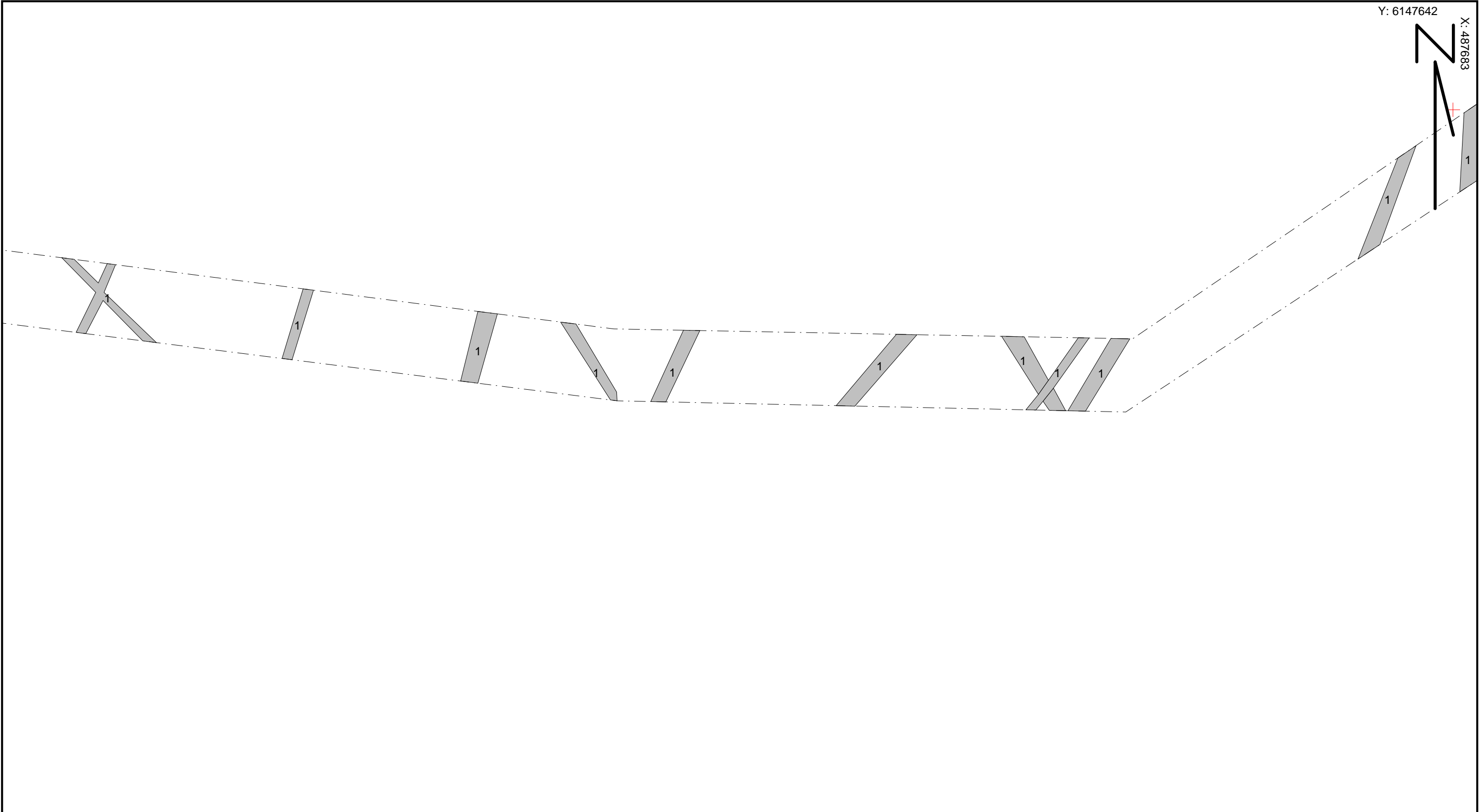
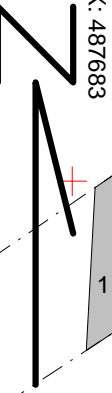
J.Nr. 1255-1
Målforhold: 1:200

Dato: 11.06.2009 / 09:46:48

Init.: KSH

Y: 6147642

X: 487683

X: 487599

Y: 6147599

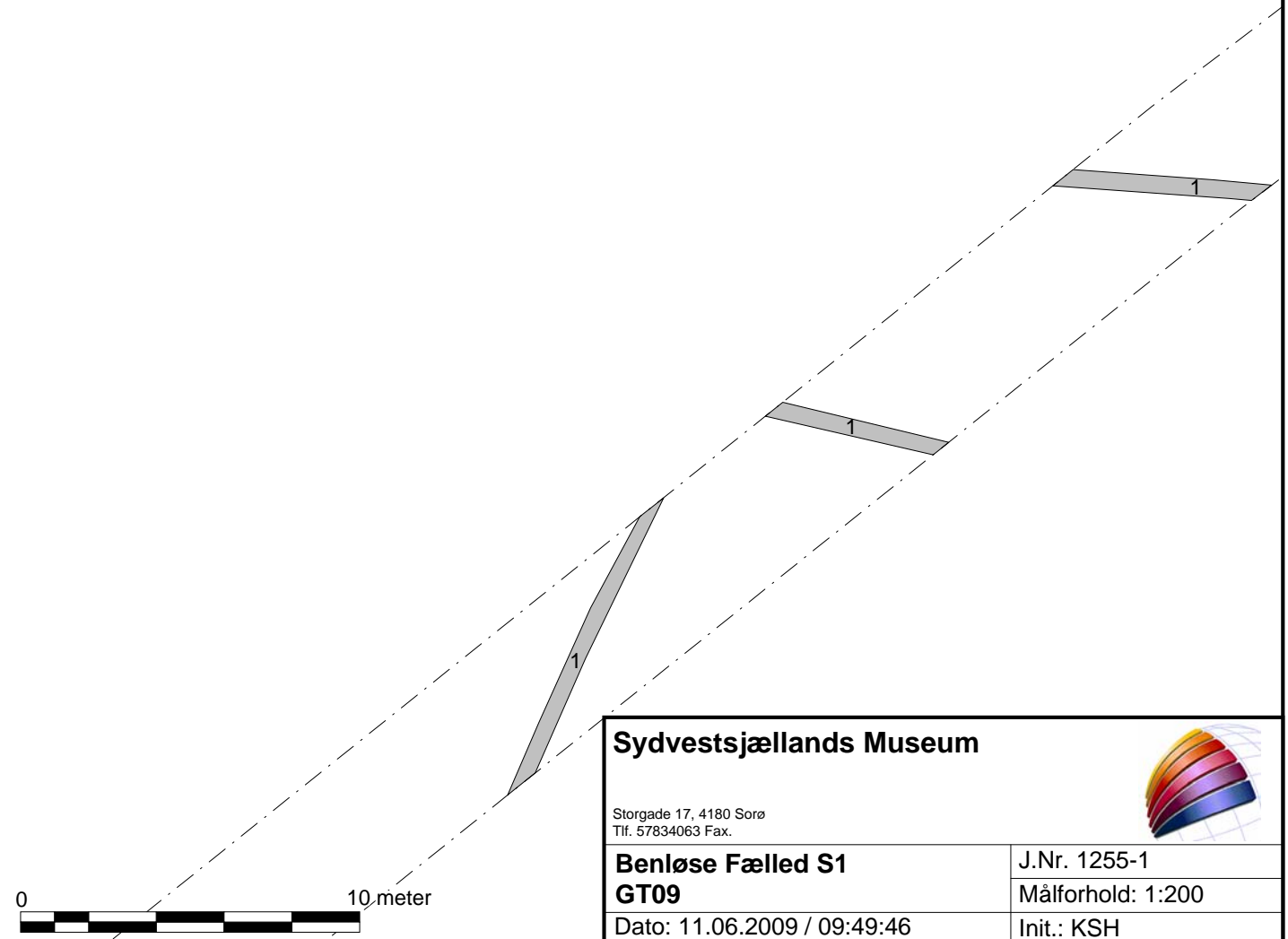
Sydvestsjælland Museum		
Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Benløse Fælled S1	J.Nr. 1255-1	
GT08	Målforshold: 1:200	
Dato: 11.06.2009 / 09:48:23	Init.: KSH	

Y: 6147722

X: 487762

+

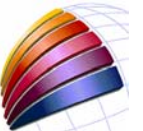

X: 487678

Y: 6147679

Sydvestsjælland Museum

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Benløse Fælled S1
GT09

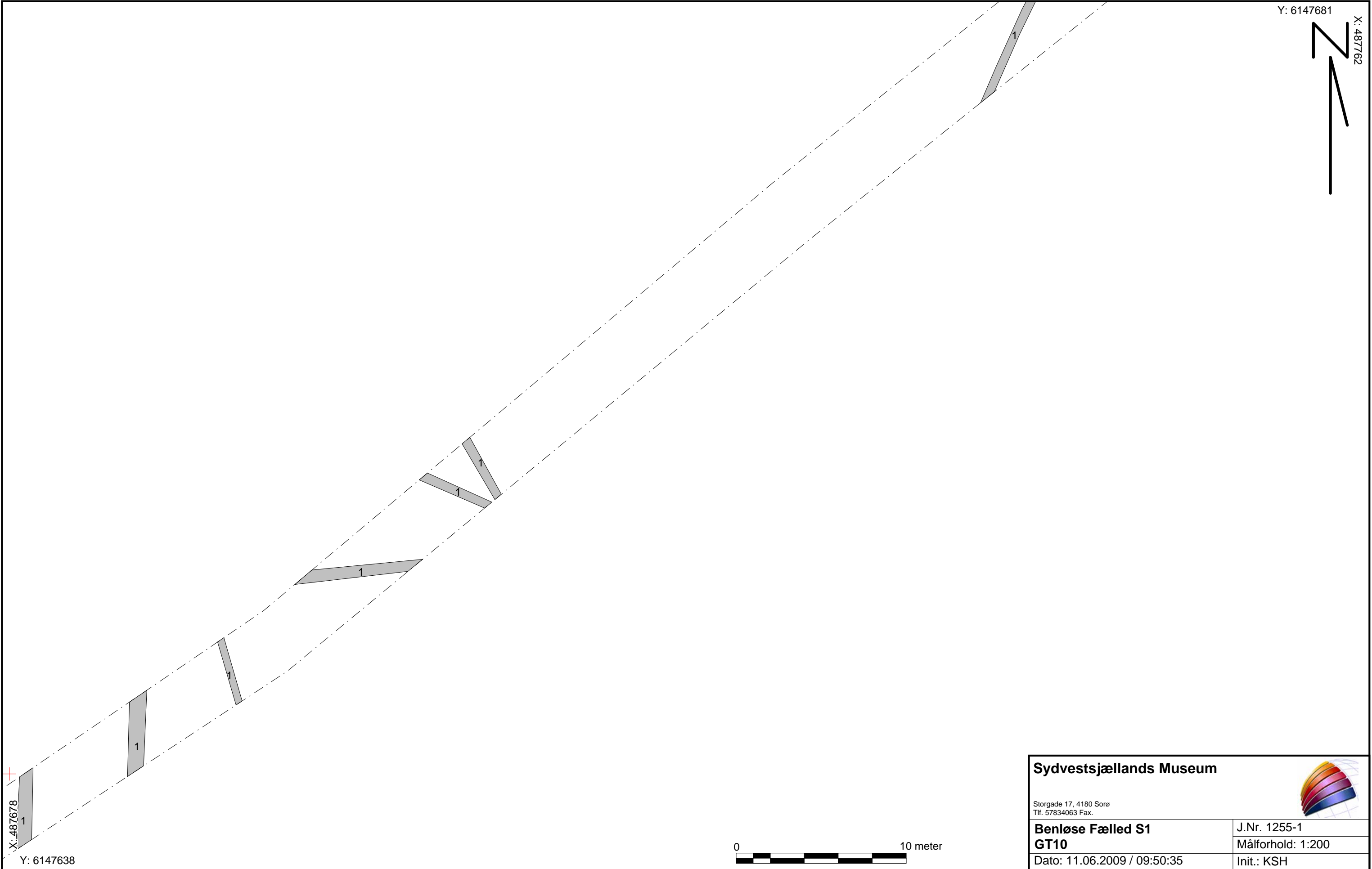
J.Nr. 1255-1
Målforhold: 1:200

Dato: 11.06.2009 / 09:49:46

Init.: KSH

Y: 6147681

X: 487762

X: 487678

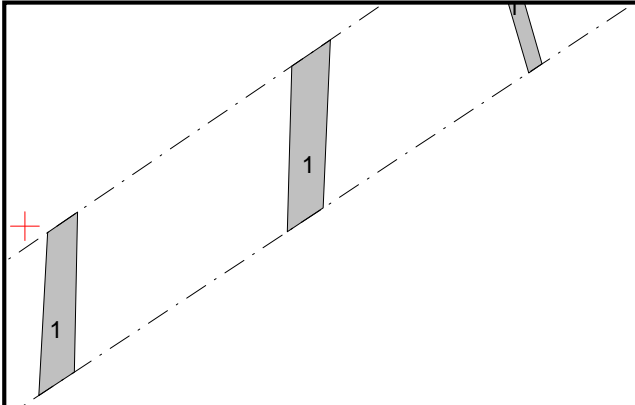
Y: 6147638

0 10 meter

Sydvestsjællands Museum		
Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Benløse Fælled S1	J.Nr. 1255-1	
GT10	Målforhold: 1:200	
Dato: 11.06.2009 / 09:50:35	Init.: KSH	

Y: 6147642

X: 487761

X: 487678

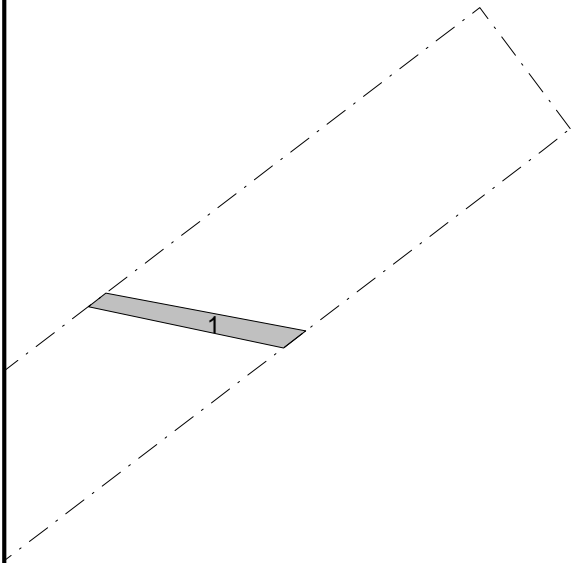
Y: 6147599

Sydvestsjællands Museum		
<small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Benløse Fælled S1	J.Nr. 1255-1	
GT11	Målforshold: 1:200	
Dato: 11.06.2009 / 09:51:35	Init.: KSH	

Y: 6147721

X: 487842

X: 487758

Y: 6147678

Sydvestsjællands Museum

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Benløse Fælled S1
GT12

J.Nr. 1255-1
Målforhold: 1:200

Dato: 11.06.2009 / 09:52:26

Init.: KSH

01255D01.JPG

01255D02.JPG

01255D03.JPG

01255D04.JPG

01255D05.JPG

01255D06.JPG

01255D07.JPG

01255D08.JPG

01255D09.JPG

01255D10.JPG

01255D11.JPG

01255D12.JPG

01255D13.JPG

01255D14.JPG

01255D15.JPG

01255D16.JPG